

17.12.2019

Kokousaika 17.12.2019 16:15 - 19:14, keskeytetty 17:51 - 18:10, 18:31 - 18:39

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna puheenjohtaja
Toijonen, Karita varapuheenjohtaja
Aro, Katju
Bergholm, Tapio
Bergman, Leo
Ehrnrooth, Cecilia
Heistaro, Sami
Hyvärinen, Maritta
Juva, Kati
Niskanen, Aleksi
Tuure, Tuomas
Abib, Mukhtar varajäsen
Hagman, Sandra varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
Sulavuori, Maarit perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Turpeinen, Leena terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Meripaasi, Seija sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalve-
lujen johtaja
Pajari, Sampo vs. hallintojohtaja
Viinikka, Atte yksikön päällikkö
Juutilainen-Saari, Jaana viestintäpäällikkö
Korhonen, Soili erityissuunnittelija
Koskinen, Jim nuorisoneuvoston edustaja
läsnä: 316 - 318 §, klo 16:15 - 17:32
Forsström, Outi erityissuunnittelija
läsnä: 319 §, klo 19:03 - 19:08
Karell, Mikael vastaava suunnittelija
läsnä: 318 §, klo 16:22 - 17:51

Puheenjohtaja

Sanna Vesikansa apulaispormestari
316-320 §

17.12.2019

Esittelijät

Juha Jolkkonen

sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
316-320 §

17.12.2019

§	Asia	
316	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
317	Asia/2	Ilmoitusasiat
318	Asia/3	Sosiaali- ja terveystoimen käyttösunnitelma ja tulosbudjetit 2020
319	Asia/4	Ruotsinkielisten sosiaali- ja terveystoimien tilannekatsaus 2019
320	Asia/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 316

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Kati Juvan ja varatarkastajaksi jäsen Leo Bergmanin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.12.2019

Asia/2

§ 317 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi, että käsiteltäviä ilmoitusasioita ei ole.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 318

Sosiaali- ja terveystoimen käyttösuunnitelma ja tulosbudjetit 2020

HEL 2019-012067 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteenä 1 olevan vuoden 2020 käyttösuunnitelman sekä palvelukokonaisuuksien, hallinnon ja toimialan yhteisten tulosbudjettien ulkoiset toimintamenot (ilman poisto- ja) sekä tulot esityksen mukaisesti seuraavasti:

Palvelukokonaisuus (1000 euroa)	Menot	Tulot
Perhe- ja sosiaalipalvelut	416 022	25 534
Terveys- ja päihdepalvelut	300 674	25 350
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	509 448	90 910
Hallinto	41 114	498
Toimialan yhteiset	230 840	16 508

Edellä kuvatut palvelukokonaisuuskohtaiset tulosbudjetit koskevat talousarviokohtaa 5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut. Muiden talousarviokohtien osalta (toimeentulotuki, vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut, Apotti sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri) kaupunginvaltuusto on jo päättänyt loppusummista hyväksyessään vuoden 2020 talousarvion.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta valtuutti sosiaali- ja terveystoimen toimialajohtajan tekemään talousarviokohdan 5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut palvelukokonaisuuksien välisiä määrärahasiirtoja tarvittaessa.

Käsittely

Vastaava suunnittelija Mikael Karell oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti:

Kohdassa 4.4 Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta muutettiin ensimmäinen tavoite (Taloudellisesti kestävä kehitys) muotoon: "Tuottavuutta parannetaan mm. lastensuojelussa ja vammaistyössä."

17.12.2019

Lisäksi kohdassa 4.4.1 Taloudellisesti kestävä kehitys toisen kappaleen ensimmäinen lause muutettiin muotoon: "Tuottavuutta parannetaan eri palveluissa, kuten lastensuojelussa ja vammaistyössä."

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Käyttösuunnitelman sivulle 14 viidennen kappaleen loppuun lisätään:

"Ympäri vuorokautisen hoidon osalta varmistetaan riittävä käytössä oleva paikkamäärä sekä yksiköiden riittävä henkilöstömitoitus. Siirryttäessä laitoshoidosta yhä enemmän tehostettuun palveluasumiseen varmistetaan lääketieteellisen osaamisen taso erityisesti monisairaiden asukkaiden kohdalla."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sandra Hagman: Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuoden 2020 käyttösuunnitelmasta poistetaan kohdat, jotka käsittelevät esitystä 1-2 terveysaseman ulkoistamiseksi.

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Vastaehdotus 3:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Käyttösuunnitelman sivulle 13 lauseen "Palvelujen tuotantotapoja laajennetaan jatkamalla palvelusetelien käyttöä ja valmistelemalla sosiaali- ja terveyslautakunnalle esitys 1-2 terveysaseman ulkoistamisesta" jälkeen tehdään seuraava lisäys:

"Ulkoistuksen valmistelun reunaehdot:

Kyseessä on rajatun ajan kokeilu. Tavoitteena on saada hyviä uusia käytäntöjä vahvistamaan helsinkiläisten perusterveydenhuoltoa, eikä tavoitteena ole synnyttää automaatiomekanismia ulkoistukseen. Sopimuksissa varmistetaan mahdollisuus palauttaa toiminta omaksi toiminnaksi sopimuskauden lopussa.

Ulkoistetun terveysaseman täytyy toimia täysin samoin terveys- ja hyvinvointikeskuksen periaattein kuin kaupungin terveysasemien. Palveluntuottajan on huolehdittava yhteensovituksesta muihin asiakkaiden tarvitsemiin palveluihin.

Ulkoistus tehdään myös sosioekonomisesti heikommalle alueelle.

17.12.2019

Tuottajalle maksettavan hinnan täytyy olla samaa luokkaa oman tuotannon kanssa ja palveluntuottajan insentiivien oltava kunnollisia ja on huomioitava mm. terveysasemien läheteet erikoissairaanhoidon.

Terveysasemien henkilöstön kanssa on käytävä aktiivista ja avointa vuoropuhelua valmistelun alusta alkaen ja henkilöstön asema muutoksessa tulee varmistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Ulkoistetun terveysaseman toimintaa ja tuloksia seurataan tiiviisti vuosittain. Suoritetaan sopimuskauden puolivälitarkastelu, joka tuodaan lautakunnalle tiedoksi.

Ulkoistetun terveysaseman suoriutumista ja toimintatapoja verrataan kaupungin omien terveysasemien tuotantoon kolmannen puolueettoman osapuolen taholta. Palveluntuottajan tulee sitoutua vertailuun ja auttaa parhaiden käytäntöjen siirtämisessä kaupungin omaan tuotantoon takaamalla soveltuva avoimuus ja läpinäkyvyys omaan toimintaansa.

Selvitetään myös 1-2 oman terveysaseman muuttamista taseyksiköksi, jolla olisi nykyisiä terveysasemia enemmän toimintavapautta, tai vastaavia muita terveysasematason kokeiluja. Selvitys ja johtopäätökset tuodaan lautakuntaan päätettäväksi."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 4:

Jäsen Sami Heistaro: Käyttösuunnitelman sivun 13 viidennen kappaleen ensimmäisen lauseen jälkeen lisätään uusi virke: "Lisäksi varmistetaan, että toimistotyön ym. ammattilaisia on riittävästi varsinaisen hoitotyön ulkopuolisiin tehtäviin."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 5:

Jäsen Sami Heistaro: Käyttösuunnitelman sivun 13 viidennen kappaleen loppuun lisätään uusi virke: "Samalla huolehditaan siitä, että erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon mahdollisesti jalkautettavia toimintoja varten osoitetaan riittävästi resursseja ja perehdytystä."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Sami Heistaro: Käyttösuunnitelman sivun 14 viimeisen kappaleen kolmanneksi virkkeeksi lisätään: "Pyrimme myös vaikuttamaan kaupungin asuntopolitiikkaan siten, että ikääntyneille sopivia asuntoja varataan läheltä seniorikeskuksia ja että ikääntyneiden asumiseen osoitetaan kasvavan tarpeen mukaisesti tontteja."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 7:

Jäsen Sami Heistaro: Käyttösuunnitelman sivulle 16 kohdan 4.3.2 toisen kappaleen loppuun lisätään: "Henkilöstön riittävä täydennyskoulutus Apotti-koulutuksen lisäksi turvataan."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 8:

Jäsen Sami Heistaro: Käyttösuunnitelman sivulle 17 kohdan 4.3.2, viimeisen kappaleen toiseksi lauseeksi lisätään: "Esihenkilöiden johtamiskoulutusta tuetaan."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 9:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Käyttösuunnitelman sivun 11 ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään: "Hakaniemen nuorisotasemalle kartoitetaan uusia, nuorisoystävällisempiä tiloja."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 10:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Käyttösuunnitelman sivun 8 luvun 4.1 toiseen kappaleeseen tehdään seuraavat muutokset: Ensimmäinen lause muutetaan muotoon "Toteutamme kaupunkistrategiaa, keskeisiä kaupunkistrategian kärkihankkeita sekä kaupungin yhteissuunnittelun teemoja ja tavoitteita yhdessä muiden toimialojen ja erilaisten toimijoi-

den kanssa" ja lisäksi lauseen perään lisätään uusi virke "Osoitetaan koordinaatioresurssia järjestöyhteistyöhön perhekeskuksissa ja terveys- ja hyvinvointikeskuksissa niin, että järjestöjen toiminta niissä selkeästi lisääntyy."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 11:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Käyttösuunnitelman sivun 16 luvun 4.3.2 Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen ensimmäisen kappaleen ensimmäisen lauseen loppuun lisätään lause: "Riittävän henkilöstön varmistamiseksi lisätään edunvalvontaa koulutusmääriin ja työperäisen maahanmuuttoon sekä oppilaitosyhteistyötä."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 12:

Jäsen Katju Aro: Käyttösuunnitelman sivun 12 kohdan 4.2.2 Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot ennen viimeistä kappaletta lisätään virke: "Turvataan ihmiskaupparikoksen uhreiksi joutuneiden tai uhriksi epäiltyjen sosiaali- ja terveyspalvelut yksilöllisen ammatillisen arvion perusteella ja tarpeen vaatiessa myös ilman ohjausta auttamisjärjestelmään."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Katju Aron vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 13:

Jäsen Tapio Bergholm: Käyttösuunnitelman sivun 16 luvun 4.3.2 Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään: "Keskeisten henkilöstöryhmien työvoiman saatavuuden turvaamiseksi kohdennetaan käytävissä olevia voimavaroja omien työntekijöiden saatavuuden turvaamiseen. Toimiala raportoi tehdyistä ratkaisuista lautakunnalle."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Tapio Bergholmin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 14:

Jäsen Aleksi Niskanen: Käyttösuunnitelman sivulta 12 poistetaan kappale "Turvaamme paperittomille henkilöille kiireellisen hoidon lisäksi myös välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja sairauksien seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon palvelut. Kaikille raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille lapsille tarjotaan samat terveydenhuollon palvelut kuin helsinkiläisille. Olemme perustaneet keskitetyn äitiys- ja lastenneuvolayksikön paperittomille ja turvapaikan hakijoille. Tarjoamme paperittomille myös välttämättömät sosiaalipalvelut."

Poistettu kappale korvataan seuraavasti: "Helsingin pitää vähentää houkuttelevuutta laittomalle siirtolaisuudelle. Näin ollen paperittomille eli Suomessa laittomasti oleville siirtolaisille ei pidä tarjota muuta kuin Suomen lakien vaatiman minimitaso palvelut. Sosiaali- ja terveyslautakunta linjaa, että paperittomien palveluita ei pidä laajentaa sosiaali- ja terveystoimialalla yli lain vaatiman mimitason. Toisin sanoen, sellaisia paperittomille tarjottavia palveluita, jotka eivät perustu Suomen lakiin, ei tule tarjota paperittomille siirtolaisille."

Jäsen Aleksi Niskasén vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 8

Mukhtar Abib, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Katju Aro, Tapio Bergholm, Sandra Hagman, Aleksi Niskanen, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 8

Mukhtar Abib, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 5

Katju Aro, Tapio Bergholm, Sandra Hagman, Alekski Niskanen, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 8 - 0 (tyhjää 5).

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksesta poiketen hyväksytyjen vastaehdotusten osalta.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä jätettiin seuraavat eriävät mielipiteet:

Jäsen Sandra Hagmanin eriävä mielipide yhdessä jäsenien Tapio Bergholm, Karita Toijonen, Katju Aro ja Alekski Niskanen kanssa:

"Kaupunginhallitus on linjannut, että toimialan täytyy ryhtyä toimiin terveyskeskuspalveluiden saatavuuden parantamiseksi. Tämä on äärimmäisen tärkeää, mutta jatkuva terveydenhuollon palveluiden yksityistämisen on väärä tie. Me maksamme vuosi vuodelta enemmän yksityiseltä sektorilta ostetuista palveluista palveluseteleiden ja keikkalääkäreiden palkkojen muodossa, koska emme ole onnistuneet hoitamaan omia palveluitamme kuntoon. Nyt olemme luovuttamassa, ja antamassa kokonaisia terveysasemia yksityiselle sektorille voiton teon välineiksi. Helsingin tulisi sen sijaan kunnianhimoisesti tehdä merkittäviä panostuksia oman terveykeskustoimintamme kehittämiseen.

Meidän pitää panostaa rekrytointiin kaikin mahdollisin keinoin, jotta hoitohenkilökuntaa on mahdollista saada tulemaan Helsingille töihin pääkaupunkiseudun tiukassa kilpailussa ja huoltosuhteen huonontuessa. Tämä tarkoittaa johtamisjärjestelmän kehittämistä, oman työn organisoimisen mahdollisuuksia, hyviä työoloja ja kilpailukykyistä palkkausta, ja kaikkeen tähän Helsingillä olisi mahdollisuus, ja velvollisuus, ryhtyä."

Lisäksi Katju Aro jätti seuraavan eriävän mielipiteen: "Koska en voi kannattaa käyttösuunnitelmaa siltä osin kuin siinä esitetään terveysasemien ulkoistamista, jätän asiasta eriävän mielipiteen ja yhdyn Sandra Hagmanin huomioihin siitä, että Helsingin tulisi ensisijaisesti vahvistaa omaa palvelutuotantoaan ja sen kilpailukykyä yksityisten toimijoiden kanssa."

17.12.2019

Jäsen Aleksi Niskanen jätti lisäksi eriävän mielipiteen sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä rauenneen vastaehdotuksensa osalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveystoimialan käyttösuunnitelma 2020 (sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymä 17.12.2019)
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan käyttösuunnitelma 2020_
- 3 Tulosbudjetit vuonna 2020
- 4 Sitovat toiminnalliset tavoitteet
- 5 Muut toiminnalliset tavoitteet ja HYTE-tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan vuoden 2020 käyttösuunnitelman sekä palvelukokonaisuuksien, hallinnon ja toimialan yhteisten tulosbudjettien ulkoiset toimintamenot (ilman poistoja) sekä tulot esityksen mukaisesti seuraavasti:

Palvelukokonaisuus (1000 euroa)	Menot	Tulot
Perhe- ja sosiaalipalvelut	416 022	25 534
Terveys- ja päihdepalvelut	300 674	25 350
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	509 448	90 910
Hallinto	41 114	498
Toimialan yhteiset	230 840	16 508

Edellä kuvatut palvelukokonaisuuskohtaiset tulosbudjetit koskevat talousarviokohtaa 5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut. Muiden talousarviokohtien osalta (toimeentulotuki, vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut, Apotti sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri) kaupunginvaltuusto on jo päättänyt loppusummista hyväksyessään vuoden 2020 talousarvion.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta valtuuttaa sosiaali- ja terveystoimen toimialajohtajan tekemään talousarviokohdan 5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut palvelukokonaisuuksien välisiä määrärahasiirtoja tarvittaessa.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja vastaava suunnittelija Mikael Karell ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan toimintavuotta koskevat suunnitelmat on tarkistettava vastaamaan talousarviossa hyväksytyjä määrärahoja ja varmistettava, että sitovat toiminnalliset tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevin määrärahoihin. Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2020 käyttösunnitelma ja tulosbudjetit on laadittu kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymään talousarvioon.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2020 on seuraava:

5 10 Sosiaali- ja terveystoimi

(1000 euroa)

Menot 2 221 498

Tulot 177 100

Talousarviokohdittain menot ja tulot jakautuvat seuraavasti:

5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut

(1000 euroa)

Menot 1 498 098

Tulot 158 800

5 10 02 Toimeentulotuki

(1000 euroa)

Menot 14 600

Tulot 2 600

5 10 03 Vastaanottokeskukset ja muut valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut

17.12.2019

Asia/3

(1000 euroa)

Menot 13 500

Tulot 14 900

Toimintakate 1 400

5 10 04 Apotti

(1000 euroa)

Menot 29 600

Tulot 800

Toimintakate -28 800

5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

(1000 euroa)

Menot 665 700

8 05 05 Irtaimen omaisuuden hankinnat

(1000 euroa)

Menot yht. 15 950

8050501

Tietotekniikkahankinnat 8 250

8050502

Muut hankinnat 7 700

Sosiaali- ja terveystoimen nettobudjetoiduissa talousarviokohdissa (Vastaanottokeskukset ja muut valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut sekä Apotti) toimialaa sitova taso on toimintakate, muissa talousarviokohdissa toimintamenot.

Kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymässä talousarviossa on huomioitu väestönkasvua ja kustannustason muutosta koskevat arviot.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa on huomioitu myös kaupunginhallituksen 21.10.2019 esittämä 26 milj. euron lisäys sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdalle vuoden 2019 ennustettujen

poikkeuksellisten lastensuojelun ja vammaistyön ylitysten vuoksi sekä ikääntyneiden määrän kasvun ja Apotin käyttöönoton johdosta. Lisämääräraha on kohdennettu kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti lastensuojelun ja vammaistyön lisäksi lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämiseen, terveysasemien palvelujen saatavuuden parantamiseen, ikääntyneiden palvelujen vahvistamiseen, neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon myönteiseen erityiskohteluun sekä Apotin käyttöönoton sijaistuskustannuksiin.

Kaupunginhallituksen linjausten mukaisesti sosiaali- ja terveystoimessa valmistellaan maaliskuuhun 2020 mennessä toimintamalleihin liittyvä toimenpidekokonaisuus, joilla varmistetaan sujuva hoitoon pääsy terveysasemilla. Vuonna 2020 vahvistetaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja. Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjun ongelmiin haetaan yhdessä ratkaisuja sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUSin ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken, mukaan lukien työnjaon muutokset lasten ja nuorten mielenterveyden palveluissa.

Kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti sosiaali- ja terveyspalvelut talousarviokohdalle on myönnetty lisäksi mahdollisuus hakea 5 milj. euroa kaupunginhallituksen käyttövaroista lastensuojelun palveluntarpeen mahdollisen ylittymisen vuoksi.

Lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen kohdalle on kohdennettu noin 2,2 milj. euroa palkkakehityssuunnitelman toteuttamiseksi.

Sosiaali- ja terveystoimen käyttösuunnitelma vuodelle 2020 on tämän asian liitteenä 1. Toimialan tulosbudjetit ovat liitteenä 2.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginvaltuuston hyväksymät sosiaali- ja terveystoimeen sitovat toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat sosiaali- ja terveyslautakunnan 20.8.2019 hyväksymään talousarvioehdotukseen. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden ennuste raportoidaan virallisten toiminnan ja talouden ennusteen yhteydessä kolme kertaa vuodessa. Sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat liitteenä 3.

Käyttösuunnitelman rakenne

Sosiaali- ja terveystoimen käyttösuunnitelma jakaantuu toimialan erityispiirteet huomioiden viiteen kaupunkistrategiaa mukailevaan osioon: maailman toimivin kaupunki, kestävä kasvun turvaaminen, uudistuvat palvelut, vastuullinen taloudenpito sekä Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa. Lisäksi erillisenä kappaleena käyttösuunnitelmassa on asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto.

17.12.2019

Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2020 keskeisinä painopisteinä ovat Apotin onnistuneen käyttöönoton turvaaminen, lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjujen kehittäminen, iäkkäiden mielekkään kotona asumisen vahvistaminen sekä hallitusohjelman mukaiseen sote-uudistukseen ja mahdollisen Helsinkiä koskevan erilliskorjausten valmisteluun osallistuminen.

Keskeisiä tavoitteita ovat myös asiakasosallisuuden vahvistaminen, eri väestöryhmien hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, liikkumisen edistäminen sekä alueellisten erojen torjuminen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy.

Toimiala tulee laatimaan ja esittelemään sosiaali- ja terveyslautakunnalle ensimmäisen ennusteen helmikuun lopun tilanteesta huhtikuussa 2020. Ennusteiden yhteydessä kuvataan myös ennusteen johdosta aiheutuvat mahdolliset toimenpiteet.

Yhteistoiminnan toteutuminen

Sosiaali- ja terveystoimen käyttösuunnitelmaa on valmisteltu yhteistoiminnan mukaisesti laajasti toimialalla syksyn 2019 aikana ja sitä on käsitelty muun muassa järjestöneuvottelukunnassa 15.11.2019 ja 13.12.2019 sekä toimialan henkilöstötoimikunnassa 19.11.2019, 10.12.2019 ja 17.12.2019. Lisäksi käyttösuunnitelmaa on käsitelty kaikissa palvelukokonaisuuksien ja hallinnon johtoryhmissä. Järjestöneuvottelukunta on toimittanut oman lausuntonsa sosiaali- ja terveyslautakunnalle 13.12.2019.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Käyttösuunnitelmassa korostetaan asiakastarpeiden mukaisten palvelukokonaisuuksien kehittämistä. Asiakkaan roolia ja osallisuutta vahvistetaan edelleen muun muassa digitaalisten palvelujen avulla. Moniammatillisia, integroituja, jalkautuvia ja asiakkaan kotiin ja muuhun toimintaympäristöön vietävien palvelujen kehittämistä jatketaan.

Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan sekä kehittämällä toimintamalleja, jotka nopeuttavat palveluun ja hoitoon pääsyä, että lisäämällä sähköisiä palveluja.

Matalan kynnyksen palvelut ja asiakkaan osallisuutta lisäävät palvelut edistävät terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista. Helsinkiläisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään myös keskeisissä kaupunkiyhteisissä hankkeissa muiden toimialojen ja toimijoiden kanssa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

17.12.2019

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveystoimialan käyttösuunnitelma 2020_
- 2 Tulosbudjetit vuonna 2020
- 3 Sitovat toiminnalliset tavoitteet
- 4 Muut toiminnalliset tavoitteet ja HYTE-tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.12.2019 § 310

HEL 2019-012067 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

10.12.2019 Pöydälle

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa ja esittelijä Juha Jolkkonen joutuivat poistumaan kesken asian käsittelyn kokouksesta. Varapuheenjohtaja Karita Toijonen siirtyi kokouksen puheenjohtajaksi ja terveys- ja päihdepalvelujen johtaja Leena Turpeinen esittelijäksi. Lisäksi psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen saapui kokoukseen terveys- ja päihdepalvelujen johtajan sijaiseksi Leena Turpeisen siirtyessä esittelijäksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Antti Vainionpään ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

§ 319

Ruotsinkielisten sosiaali- ja terveystilannekatsaus 2019

HEL 2019-012668 T 00 01 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi ruotsinkielisten sosiaali- terveystilannekatsauksen 2019.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että muiden palvelujen ta-
voon myös ruotsinkielisten palvelujen tilanne kuvataan jatkossa käyttö-
suunnitelmien ja toimintakertomusten yhteydessä.

Käsittely

Erytysuunnittelija Outi Forsström oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä
kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Outi Forsström, erityisuunnittelija, puhelin: 310 25651
outi.forsstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Lägesrapport över de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna
2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Erytysuunnittelija Outi Forsström sekä neuvola- ja perhetyön päällikkö
ja toimialan ruotsinkielisten palvelujen työryhmän puheenjohtaja Mo-
nica Lindberg ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tä-
män asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on päättänyt 19.12.2017 (§ 341), että
ruotsinkielisten sosiaali- ja terveystilannekatsaus tuodaan

17.12.2019

lautakunnalle erikseen raportoituna jokavuotisen käyttösuunnitelman osana.

Sosiaali- ja terveystoimen ruotsinkieliset palvelut

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa huomioidaan asukkaiden kielelliset oikeudet ja tarjotaan ruotsinkielisiä palveluja. Lisäksi toimialalla seurataan väestötietoja ja niiden muutoksia, etenkin ruotsinkielisen väestön osalta, ja tietojen perusteella tehdään kehittämiskäytännön ratkaisuja. Sosiaali- ja terveystoimen palveluiden toimivuuteen pyritään muun muassa parantamalla ruotsinkielisten palvelujen saatavuutta, vahvistamalla integraatiota ja monialaista yhteistyötä sekä painottamalla ennaltaehkäisevää työtä. Toimialalla turvataan ruotsinkielisten asukkaiden yhdenvertainen asema varmistamalla riittävät ruotsinkieliset palvelut erityisesti palveluja uudistettaessa.

Lautakuntaan on raportoitu sovitusti viime vuonna ruotsinkielisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tilannekatsaus. Toimialalla systemaattisesti seurataan ja raportoidaan, miten ruotsinkieliset asiakkaat on huomioitu palveluprosesseja kehitettäessä, palvelujen uudistamistyössä ja palveluverkoston suunnittelussa. Lisäksi toimialalla tarkastellaan, miten ruotsinkielisille asiakkaille viestitään, ja miten ruotsinkielisten palvelujen toimialatasoiselle työryhmälle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Tässä raportissa keskitytään vuoden 2019 aikana tapahtuneisiin muutoksiin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen palveluissa.

Ruotsinkielisten palvelujen työryhmä

Sosiaali- ja terveystoimialan ruotsinkielisten palvelujen työryhmään kuuluu edustajia eri palveluista sekä hallinnosta. Työryhmän painopisteet vuonna 2019 ovat olleet ruotsinkielisten palvelujen kehittäminen, palvelut ylittävä yhteistyö sekä rekrytoinnin ja oppilaitosyhteistyön edistäminen. Ruotsinkielisten palvelujen työryhmän toimintaa tukevat vuonna 2019 perustetut alatyöryhmät perhekeskuksen, terveys- ja hyvinvointikeskuksen sekä senioripalvelujen toimintamalleissa. Kolmen toimintamallin omat alatyöryhmät kehittävät ja vahvistavat ruotsinkielisiä palvelu- ja konsultaatiomalleja omissa toiminnissaan. Työryhmät ovat arvioineet eri palvelujen uudistamisen toimintamalleja kielinäkökulmasta ja tunnistaneet erityisiä teemoja, joita edistetään toimintamallien ruotsinkielisten palvelujen suunnittelussa.

Vuoden 2020 erityisteemoina ovat muun muassa toimialan ruotsinkielisten toimijoiden verkoston vahvistaminen, ruotsinkielisten työntekijöiden rekrytointi sekä Apotin käyttöönotto. Lisäksi toimialan kielisuunnitelma päivitetään ensi vuonna ja sen toteutumisen turvaamiseen kehitetään erilaisia malleja.

Uudistuvat palvelut

Toimialalla kehitetään edelleen kolmea vakiintunutta toimintamallia: perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus sekä senioripalvelut. Kaikkiin kolmeen toimintamalliin on perustettu vuoden 2019 aikana nykyisen verkoston toimijoista koostuvat ruotsinkielisten palvelujen työryhmät, joiden tehtävänä on monialaisen työn ja palvelun sujuvuuden varmistaminen. Tänä vuonna on aloitettu yhteistyö, jossa toimintamallien työntekijät toimivat systemaattisesti, palvelurajat ylittäen ja toistensa ammattitaitoa hyödyntäen.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan ruotsinkielisten palvelujen järjestämisessä hyödynnetään keskitettyjä ratkaisuja, jotta turvataan palvelut ruotsinkielisille helsinkiläisille. Ruotsinkielisten palveluprosessien suunnittelussa on pyritty hyödyntämään nykyistä kielitaitoista henkilöstöä entistä paremmin ja tunnistamaan ne palvelut, joissa resursointia on vahvistettava.

Perhekeskus

Perhekeskustoimintamallin osalta suurin muutos ruotsinkielisille kuntalaisille on vuoden 2019 kesäkuussa avattu Kallion perhekeskus. Kallion perhekeskukseen on keskitetty koko Helsinkiä palvelevia lapsiperheiden ruotsinkielisiä toimintoja. Uusi perhekeskus helpottaa ja nopeuttaa ruotsinkielisten perheiden asiointia. Kallioon keskitetyt ruotsinkieliset palvelut ovat: lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki, lapsiperheiden kotipalvelu, lapsiperheiden sosiaaliohjaus, puheterapia, neuvolan psykologipalvelut, kasvatus- ja perheneuvonta, lasten ja aikuisten vammaistyö, lastensuojelun avohuollon sosiaalityö sekä lastensuojelun tehostettu perhetyö. Lisäksi neuvolapalvelua, johon kuuluu terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotto, saa Itäkadun perhekeskuksessa, Vuosaaren perhekeskuksessa, Kallion perhekeskuksessa sekä Munkkiniemen ja Viiskulman neuvoloissa.

Kallion perhekeskuksen viestintään on vuoden aikana panostettu, jotta kuntalaiset löytävät ruotsinkieliset keskitetyt palvelut helposti. Lisäksi Kallion perhekeskuksen viestinnän tavoitteena on ollut välittää työntekijöille tietoa ruotsinkielisten perhepalvelujen ajankohtaisesta toimintamallin uudistuksesta.

Tänä vuonna on aloittanut lapsiperheiden sosiaalineuvonnan puhelinpalvelu ja kotipalvelu, jotka palvelevat ruotsin kielellä. Lisäksi ruotsinkielisissä palveluissa on luotu neuvolatiimin ja lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja tuen perustuksen lisäksi Familjestöd-toimintamalli. Familjestöd-toimintamallia käytetään tilanteissa, jolloin tarvitaan sekä neuvolatiimin että lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja tuen työntekijöiden osaamista ja työpanosta asiakkaan tueksi. Familjestöd-

verkkosivut tukevat mallia. Familjestöd-mallia arvioidaan, kehitetään ja laajennetaan vuonna 2020.

Terveys- ja hyvinvointikeskus

Terveys- ja hyvinvointikeskusmallin yhteydessä ruotsinkieliset palvelut ovat osittain koottuna keskuksiin. Ruotsinkielisiä terveysasemapalveluja on saatavilla myös muissa toimipisteissä, kuten Munkkiniemen, Myllypuron ja Viiskulman terveysasemilla. Terveys- ja hyvinvointikeskusrakenteen suunnittelussa tullaan tarkastelemaan ruotsinkielisten palvelujen toteuttamista laajennetuin aukioloajoin. Tarvetta ja mahdollisuuksia tarjota keskitettyä ruotsinkielistä palvelua myös pohjoisen alueella arvioidaan vuosittain muun muassa ruotsinkielisen väestökehitystietojen perusteella.

Terveys- ja hyvinvointikeskusmallin toiminnoista seuraavissa palveluissa ruotsin kielellä keskitetysti, kaupunkitasoisesti:

- terveysasemat (itä, keskusta, länsi)
- psykiatria- ja päihdepalvelut (Kalasataman ruotsinkielinen työryhmä)
- nuorten (Haaga) ja aikuisten (Malmi) sosiaalityö
- toimeentulotuen etuuskäsittely (Maunula)
- vammaispalvelut (Kallion perhekeskuksen yhteydessä)
- toimintaterapia (Laaksossa, myös muita ruotsin kieltä osaavia hyödynnetään).

Terveys- ja hyvinvointikeskustoimintamallissa on tehty 2018–2019 kartoitustyötä nykyisistä ruotsin kielellä palvelevista toimijoista. Toimintamallissa on luotu keväällä 2019 ruotsinkielisten palvelujen konsultaativerkosto. Konsultaatioverkoston tiedot ovat toimialan kaikkien ammattilaisten käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Fysioterapiassa ja suun terveydenhuollossa on kartoitettu henkilöstön ruotsin kielen taitoa. Toimintamallilla on käytössä sisäisesti tiedot ruotsin kielen taitoisista työntekijöistä, joille voi ohjata ruotsinkielisiä asiakkaita. Näin pystytään turvaamaan äidinkielinen palvelu myös näissä toiminnoissa.

Etelän psykiatrisen poliklinikan ruotsinkielinen työryhmä siirtyi helmikuussa 2018 avattuun Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskukseen. Sen toiminta on vakiintunut vuoden 2019 aikana osaksi Kalasataman psykiatria- ja päihdepalveluiden ruotsinkielistä työryhmää.

Senioripalvelut

Monipuolinen palvelukeskus -toimintamallille otettiin käyttöön uusi nimi syksyllä 2019. Senioripalvelut, ruotsiksi Seniortjänster, tarjoaa kaksikielisiä palveluja. Ensi vuoden alussa senioripalvelujen rakennusten niminä on Seniorikeskus eli ruotsiksi Seniorcenter.

Ruotsinkieliset asiakkaat saavat neuvontaa ja palveluohjausta Seniorinfosta sekä Kampin, Koskelan ja Pohjois-Haagan palvelukeskuksista. Kivelään ja Koskelaan on keskitetty kaupungin tuottama ympärivuorokautinen hoito, jonka lisäksi noin 200 paikkaa tuotetaan ostopalveluina. Kivelään on myös keskitetty ruotsinkielinen arviointi ja kuntoutus sekä päivätoiminta, jota täydennetään ostopalveluin. Palvelukeskustoimintaa järjestetään ruotsin kielellä Kampin ja Koskelan lisäksi Munkkiniemessä ja Pohjois-Haagassa. Näiden lisäksi geriatrian poliklinikalle on muodostettu ruotsinkielinen tiimi. Vuonna 2019 senioripalveluissa on myös tarjottu rintamaveteraaneille mahdollisuutta palvelutarpeen arviointiin ruotsin kielellä, ja omaishoitajille on järjestetty ruotsinkielistä valmennusta.

Ruotsinkielinen asiakasohjaus ja gerontologinen sosiaalityö ovat tehneet tiivistä yhteistyötä syyskuussa aloittaneen kuntouttavan arviointiyksikön kanssa. Tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn parantaminen, turvallinen kotiutuminen sairaalasta ja kotona pärjäämisen tukeminen.

Ruotsinkielistä senioripalvelujen toimintaa on vuonna 2019 kehitetty aktiivisesti muun muassa Seniornätverket-ryhmässä, johon kuuluvat Seniori-info, ruotsinkielistä toimintaa järjestävät palvelukeskukset, järjestöt ja seurakunnat.

Uusina sähköisinä palveluina on käynnistetty molemmilla kotimaisilla kielillä Seniori-infossa chat ja marraskuussa 2019 sähköinen huoli-ilmoitus. Sähköiset palvelut monipuolistavat palvelukenttää ja vahvistavat ruotsinkielisten palvelujen saatavuutta.

Kotihoito

Kotihoidossa kaksikieliset palvelut ovat olleet pitkään kehittämisen kohteena. Kotihoidossa eteläisen alueen palvelut pyritään järjestämään kaksikielisinä. Eteläisen alueen tiimi palvelee noin 150 ruotsinkielistä asiakasta. Etelän alueella Lauttasaarella ja Helsingin muilla alueilla ruotsinkieliset palvelut tuotetaan ostopalveluina. Sekä ruotsinkieliset että suomenkieliset kotihoidon ostopalvelut kilpailutetaan keväällä 2020. Kotihoitoa tarjotaan myös palvelusetelillä ja Palvelukeskus Helsingin tuottamana etähoitona. Kielellisen palvelun toteutumista kotihoidon ostopalveluissa seurataan osana palvelun laadun seurantaasiakaspalautteen perusteella sekä säännöllisin yhteistyökokouksin palveluntuottajan, hankintapalvelujen ja kotihoidon välillä.

Henkilöstön saatavuus ja oppilaitosyhteistyö

Henkilöstön ruotsin kielen osaamista on vahvistettu kielikoulutuksilla, ja jatkossa ruotsin kielen osaamisen kehittämistä vahvistetaan edelleen. Vuonna 2019 toimialalla on vajaa 400 äidinkielistä ruotsinkielistä työntekijää, mutta osa heistä ei välttämättä palvele ruotsinkielisessä palveluksessa. Lisäksi toimialalla työskentelee henkilöitä, jotka voivat palvella ruotsin kielellä, jolloin voidaan ylläpitää kielellinen palvelutaso.

Haasteena toiminnan resursoinnissa, jatkuvuudessa ja kehittämisessä on vaikeus rekrytoida kielitaitoista henkilöstöä. Onnistuneitakin rekrytointeja vuodelta 2019 on, kuten esimerkiksi Seniori-infon ruotsinkieliseen palveluun rekrytoitu toinen ruotsin kielen taitoinen sosiaaliohjaaja. Lisäksi ruotsinkielinen työntekijä on juuri aloittanut kuntouttavan arviointiyksikön tiimissä. Rekrytointipalveluihin on 2019 valittu ruotsinkielisiin rekrytointeihin paneutuva rekrytointikonsultti, jonka tehtävänä on keskittyä ruotsinkielisen henkilöstöhankinnan erityiskysymyksiin. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimialalla huolehditaan vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kiinnitetään huomiota työnantajakuvan kirkastamiseen.

Kuluvana vuonna oppilaitosyhteistyön mahdollisuuksia on kartoitettu ja toimintaa tiivistetään vuonna 2020. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala tekee yhteistyötä muun muassa Helsingin yliopiston ruotsinkielisen sosiaalityön oppiaineen, Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala områdetin ja Mathilda Wrede -instituutin kanssa. Toimiala tarjoaa eri alojen ruotsinkielisille opiskelijoille muun muassa harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöiden toteuttamismahdollisuuksia. Kielitaitoisten henkilöstöresurssien turvaamiseksi on vahvistettu kuluvana vuonna oppilaitosyhteistyötä Arcadan kanssa. Toimialalla on juuri toteutettu kartoittava kysely ruotsinkielisen henkilöstön rekrytointiin ja oppilaitosyhteistyöhön liittyvistä tarpeista ja kehittämiskohteista, joihin pureudutaan vuoden 2020 aikana.

Sähköiset palvelut

Toimialalla kaksikielisyyden toteutumista edistetään kehittämällä sähköisiä palveluja ja digitaalisia ratkaisuja. Sähköiset palvelut lisäävät erikäisten ruotsinkielisten kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää sosiaali- ja terveystoimialan palveluja ajasta ja paikasta riippumatta. Vuonna 2019 vakiintuneet ruotsiksi käytettävät sähköiset palvelut ovat lapsiperheiden ympärivuorokautinen sähköinen yhteydenottokanava Behöver hjälp, sosiaali- ja terveydenhuollon asiointikanava Omaolo, Seniori-infon chat ja ikääntyneiden sähköinen huoli-ilmoitus. Nuorten sote -verkkoympäristö avataan ensi vuoden alussa ruotsiksi. Sieltä helsinkiläinen 16–29-vuotias nuori saa laajasti tietoa itsenäistymiseen sekä muihin elämän osa-

alueisiin liittyen. Lisäksi Perheentuki- eli Familjestöd-sivuston ruotsinkielistä sisältöä lisätään ja kehitetään vuonna 2020.

Valmistumassa on asukkaille ja asiakkaille tarkoitettu ruotsinkielisten palvelujen sähköinen palvelukartta, josta ilmenee ruotsinkielellä palveluja tuottavat fyysiset toimipisteet. Palvelukartta kattaa perhekeskusten, terveys- ja hyvinvointikeskusten sekä senioripalvelujen ruotsinkieliset palvelut, mikä helpottaa kaikkien ruotsinkielisten kuntalaisten asiointia.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan keskeinen tavoite vuonna 2020 on asiakas- ja potilastietojärjestelmä onnistunut Apotin käyttöönotto. Ensi vuonna keskitytään Apotin käyttöönottoon huomioiden myös ruotsinkieliset palvelut. Apotin Maisa-asiakasportaalissa voi valita ruotsinkielisen version. Jatkossa varmistetaan asiakkaille ja potilaille mahdollisuus saada tarvittavat viestit, lähetteet, käyntiyhteenvedot ja epikriisit myös ruotsin kielellä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa kesäkuussa 2019. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa kaksikielisiä sosiaali- ja terveystoimintapalveluja. Kaupungissa yhteensovitetään toimia, joilla lisätään myös ruotsinkielisen väestön hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta sekä terveyttä ja toimintakykyä.

Kaupunkistrategiassa on nostettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) pilottihankkeiksi liikkumisen lisääminen sekä nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen. Liikkumishankkeissa on kuntalaisten ja myös kaupungin henkilöstön antaman ohjauksen tueksi tehty Helsinki Liikkuu -sivusto. Sivusto toimii myös ruotsin kielellä.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen sosiaali- ja terveystoimialalle perustettu 2ME-hanke jatkaa vielä vuoden 2020. Hankkeen tavoitteena on myös ruotsinkielisten nuorten osalta saada helsinkiläiset löytämään nuorten palvelut ja lisätä nuorten osallisuuden kokemuksia. Pyrkimyksenä on toteuttaa nykyiset palvelut siten, että nuoret saavat niistä mahdollisimman hyvän tuen sekä kokeilla uusia toimintamuotoja. Lisäksi esimerkiksi lännen alueella on mahdollista palvella ruotsinkielisiä nuoria, ja lännen alueen sosiaaliohjaajat palvelevat koko Helsingin nuorta väestöä ruotsiksi. Alkuvuonna 2020 lanseerataan ruotsiksi Nuorten sote -verkkosivusto, josta nuoret saavat laaja-alaisesti tietoa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tueksi.

Asiakaskokemus

Äidinkielen palvelu lisää asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä positiivista asiakaskokemusta. Monialaisessa asiakastyössä selkeät palveluketjut, verkostomaiset työtavat ja tiivis yhteistyö helpottavat työskentelyä sekä vahvistavat asiakaskokemusta. Sosiaali- ja terveystoimialalla painotetaan kaksikielisyyden vaikutuksia asiakkaisiin, toimintaan ja omiin työtehtäviin. Asiakaskokemusta vahvistetaan monipuolisella palvelukonseptilla ja viestimällä asiakkaan omalla äidinkielellä.

Sosiaali- ja terveystoimialan eri palveluissa mitataan asiakaskokemusta pikapalautejärjestelmän eri menetelmien avulla. Asiakkaat voivat antaa palautetta käyntinsä jälkeen esimerkiksi terveysasemilla ja hammashoitoloissa. Lisäksi sosiaalipalveluissa sekä muun muassa psykiatria- ja päihdepalveluissa asiakkailla on mahdollisuus antaa palautetta pikapalautejärjestelmän laitteiden avulla. Tämän lisäksi esimerkiksi Helppiseniorin asiakasohjauksen ruotsinkielinen tiimi on ottanut käyttöönsä pikapalautejärjestelmän mobiilisovelluksen, jolla asiakas voi antaa palautetta ruotsiksi. Kotihoidossa otetaan käyttöön uusi pikapalautejärjestelmä vuonna 2020 samanaikaisesti sekä suomenkielisissä että ruotsinkielisissä tiimeissä. Tällöin saadaan tarkempaa tietoa siitä, kuinka moni on vastannut kysymyksiin ruotsiksi. Loppuvuodesta 2019 toimialan kaikissa noin 230 palautelaitteessa on myös vaihtoehto vastata ruotsiksi, ja asiakaskokemusta voidaan mitata systemaattisemmin. Lisäksi kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus antaa palautetta saamastaan palvelusta ja hoidosta kaupungin sähköisen palautejärjestelmän kautta.

Ruotsinkielinen viestintä

Sosiaali- ja terveystoimen viestintään palkattiin vuonna 2019 ruotsinkielinen viestintäasiantuntija, joka toteuttaa ruotsinkielistä viestintää ja sen kehittämistä yhdessä palvelujen asiantuntijoiden ja johdon kanssa. Tavoitteena on parantaa ruotsinkielisten palvelujen näkyvyyttä asukkaille ja asiakkaille eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Ruotsinkielisten palvelujen näkyvyyttä on lisätty eri viestintäkanavissa, kuten verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Ruotsinkielisiä verkkosivuja on uudistettu syksyllä 2018 laaditun palvelumuotoiluhankkeen suositusten pohjalta. Verkkosivujen suomenkielinen ja ruotsinkielinen navigaatio on yhtenäistetty. Lisäksi verkkosivuille on lisätty "Palvelua ruotsiksi" eli Service på svenska -ikoni, joka osoittaa, millä terveysasemilla sekä missä neuvoloissa ja monipuolisissa palvelukeskuksissa saa ruotsinkielistä palvelua. Seuraavaksi verkkosivujen kieliversiot linkitetään yhteen, jotta kävijä pääsee helposti liikkumaan kieliversioiden välillä.

Ruotsinkielisille asiakkaille ja asukkaille tarjotaan kaikki viestinnän tuottama materiaali, kuten asiakastiedotteet, verkkouutiset ja esitteet ruot-

sin kielellä. Toimialalla on käytössä oma kokopäiväinen ruotsin kielen kääntäjä ja lisäksi on mahdollista ostaa käännöspalveluja kaupungin kilpailuttamilta käännöstoimistoilta.

Kallion perhekeskuksen käyttöönoton viestintä toteutettiin samanaikaisesti suomeksi ja ruotsiksi. Koska perhekeskuksessa on keskitetyt ruotsinkieliset palvelut, niistä tiedottaminen oli keskeisessä roolissa perhekeskuksen viestinnässä kuluvana vuonna.

Tulevana vuonna ruotsinkielisten palvelujen viestintää kehitetään edelleen osana toimialan muuta viestintää. Viestinnän painopisteet nousevat vuoden 2020 käyttösuunnitelmasta. Yksi painopiste tulee olemaan asiakas- ja potilastietojärjestelmän Apotin käyttöönottoon liittyvä ruotsinkielinen viestintä.

Ruotsinkielisten palvelujen seuranta

Palvelu omalla äidinkielellä parantaa sosiaali- tai terveystalouden saatavuutta ja vaikuttavuutta. Ruotsinkielisten asiakkaiden osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen palveluprosessien kehittämisessä, palvelujen uudistamistyössä ja palveluverkoston suunnittelussa on vahvistunut ja sitä vahvistetaan edelleen vuonna 2020. Ruotsinkielisen henkilöstön ja yhteistyökumppanien osallisuus laajenee.

Toimialan ruotsinkielinen työryhmä edistää toimialan kaksikielisyyttä. Työryhmä pyrkii luomaan rakenteita, joilla vaikutetaan ruotsinkielisten palvelujen saatavuuteen, arviointiin ja laatuun. Ruotsinkielisen työryhmän ja kolmen toimintamallin alatyöryhmien toimintaa on tuettu uudella viestintäresurssilla, mikä on mahdollistanut sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän parantumisen asiakaskeskeisesti. Lisäksi ruotsinkielinen viestintäasiantuntija tehostaa äidinkielistä viestintää ruotsinkielisille kuntalaisille, jotta tietoisuus ruotsinkielisistä palveluista laajenee.

Ruotsin kielen osaamisesta on muodostunut terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisten osaamisalue, jota toimialalla vahvistetaan. Toimialalle palkattu rekrytointikonsultti keskittyy ruotsinkielisen työvoiman saatavuuden parantamiseen. Kehittämällä ruotsin kielen osaamista myös kielikoulutusten avulla pystytään parantamaan samalla hoitotyön ja sosiaalihuollon laatua sekä asiakaskokemusta. Asiakaskokemusta seurataan tiiviisti ruotsinkielisten asiakkaiden osalta ja kehittämistoimenpiteitä kartoitetaan.

Toimialalla on tehty yhteistyötä muun muassa kaksikielisyystoimikunnan kanssa ja kommentoitu kaupungin kaksikielisyysraporttiluonnosta syksyllä 2019. Luonnoksessa kiitetään toimialan tekemää työtä kaksikielisten kuntalaisten hyväksi. Raportti sisältää toimialalle tärkeitä periaatteita, kuten kielilisan maksaminen. Kaksikielisyys toteutumisen

17.12.2019

Asia/4

seurantaa kehitetään ja pyritään vahvistamaan ensi vuonna, jolloin ruotsinkielisiä palveluja esitetään tarkasteltavan osana toimialan käyttösuunnitelmaa ja toimintakertomusta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystoimialoissa terveyden ja hyvinvoinnin ennakoiva edistäminen korostuu. Ruotsinkieliset palvelut ja niistä viestiminen ruotsin kielellä vahvistavat ruotsinkielisten asiakkaiden osallisuutta, madaltavat kynnyksiä palveluihin hakeutumiseen ja edistävät asiakkaiden mahdollisuuksia huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Laadukkaiden, yhdenvertaisten ja oikeaan aikaan saatavilla olevien palvelujen turvaaminen edellyttää työn ja palvelujen jatkuvaa kehittämistä. Tavoitteena on asiakkaan palvelupolun kokonaisvaltainen kehittäminen ja ruotsinkielisten palvelujen löydettävyyden parantaminen. Lisäksi tavoitellaan tiiviimpää monialaista yhteistyötä kaksikielisellä sosiaali- ja terveystoimialalla, jotta kuntalaisten kokemus autetuksi tulemisesta toteutuu. Toimialalla halutaan vahvistaa asiakkaan kokemusta kuulluksi tulemisesta ja osallisuudesta, kun palvelut voidaan toteuttaa ruotsin kielellä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Outi Forsström, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25651
outi.forsstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Lägesrapport över de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 320

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 10.12.2019

183 § Sääntökirja, kotisiivouksen palveluseteli

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 12.12.2019

184 § Sosiaali- ja terveystoimialan tuloksetta perittyjen palkkasaatavien poistaminen vuoden 2019 taseesta ja kirjaaminen vuoden 2019 menoksi

185 § Hankinta, Terveysportin tietokannat terveydenhuollon ammattilaisille vuodelle 2020

186 § Sääntökirjat, terveysasemien lääkäripalvelujen ja vatsan alueen tähytystutkimusten palvelusetelit

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 13.12.2019

187 § Paperittomien hätmajoituksen hankinta

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 16.12.2019

188 § Toimialajohtajan päätös lisäavustuksesta Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle vuodelle 2019 sekä lupa aikaisemman avustuksen siirtoon vuodelle 2019

189 § Sosiaali- ja terveystoimialan toimintasäntö 1.1.2020 alkaen

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 11.12.2019

49 § Aukioloajat, perhe- ja sosiaalipalvelut, tilapäiset sulkemiset ja toiminnan supistamiset joulukuussa 2019

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 13.12.2019

50 § Vaikeavammaisten palveluasumisen hankinta

17.12.2019

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 13.12.2019

83 § Ostopalvelulääkärin hankinta päihdehoitopalveluihin

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 11.12.2019

64 § Arviointi- ja kuntoutusyksikön asiakaspaikkojen vähentäminen
Riistavuoren monipuolisessa palvelukeskuksessa

Tietohallintopäällikkö 5.12.2019

43 § Tietohallintopalvelujen sijaisten määrääminen

Tietohallintopäällikkö 12.12.2019

44 § Oppiportin hankinta sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille
vuodelle 2020

45 § Hallintolain § 50 mukainen asiavirheen korjaaminen: Citrix Xe-
nApp -palvelinympäristön uudistaminen

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.12.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 316, 317, 318, 319 ja 320 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

17.12.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Soili Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Kati Juva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 23.12.2019.